

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Lectionarius de tempore, sectio partis hiemalis - Cod.
Aug. perg. 14**

[S.l.], [9. Jh.]

Beatus Hieronimus presbiter: Sermo zu der Evangelienlesung

[urn:nbn:de:bsz:31-20216](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-20216)

LECTI SCIENTIAM SED LUCIA

In illo tempore. Dixit ihesus discipulis suis.

Homo quidam habuit duos filios. & dixit
ad adolescentior. ex illis patri. pater. da mihi
portionem substantiae. quae me contin-
get. & reliquum.

SERMO BEATI IERONIMI
P. B. RI. DE EADEM. LECT

Ieronim' Ad damasum papā de filio prodigo.

Beatitude tuae interrogatio disputa-
tio fuit; & sic questis se querendo uicē est de-
disse questas; scilicet quippe interrogan-
ti sapientiae reputabitur; aut quis sit iste
in euangelio pat. quid uobis filius substan-
tiam diuidit. quid uos filii. qui maior. qui ue-
minor. quomodo iunior accepit substantiam
cum meretricibus dissipat. fecit me-
fidei. a principe regionis preponitur
poscit. siliquas comedit.
oculorum redit. accepit stolam & anu-
lum. & immolatur ei uultus sa-
gittatus; quis maior frater. &
quomodo de eegro uenit. susceptioni
fratris inuideat. & certe que in eu-
angelio plenius explicentur; Adde
insup; Scio multos diuersimode in hac lectio-
ne dixisse. & fratrem maioris iudeū
minorem estimasse gentilem. sed que-
ro quomodo iudeico populo possit
apertus; ecce tot annos seruo tibi. & nū-
quam mandatum tuum preterui. &
namque. dedisti mihi hęc dum. ut eū
amicis tuis epulcerer; & illud. filius
semper mecum est. & omnia mecum tucesunt. si autē
ut de iusto & peccatore uoluerimus eē.
parabolā. iusto non potest conuenire.
ut de salute alterius. & maxime
fratris contumetur; Si enim

Inuidie diceboli. mors intro iit in o-
bem terreorum. & imitentur eum quis
& parte eius. numquā personae iusti-
tiae in meo inuidie potest coactus.
ut fortes steterit & clementissimo pa-
tri rigidus obsisterit. solus qui uore
erucietur. laetiae domus interesse
noluerit; itaq; sicut in egypto peccatoris.
qui non sunt a cluatore distere.
quem ob euse dicitur. solemus in-
quirere. ita & in hac fecere debemus.
quod dicitur in istius modi uerba proru-
perit. & obque interrogacionem.
responsionis similitudo prolecta sit;
seribe & pharisaei. musitabant dicentes;
quod hic peccatoris recipit. & in eundem
cum illis super or quippe sermo
miseret. erentem accedentes ad eū
publicam & peccatoris. audite eum;
Itaq; in eodem inuidie. cur quos legis
precepta decemnerent. eorum con-
bulacionem. atque conuiuū dicitur nomitatur.
& hec lucas. & sermo eorum ita loquitur.
cum autē discumberent in
domum. ecce peccatoris & publica-
ni uenientes. secum becent cū
& cum discipulis eius. quod uidentes
pharisaei. dicebant discipulis eius;
quare cum publicanis & pecca-
toribus in eundem

magister uester: qui audiens
dixit; nonne esse habent sanime
dicū sed male habentes; euntes autē disci
te quid sit; et misericordie uolo & non sa
crificium. non ueni uocare iustos sed
peccatores; et areus quoque in eadem
uerbe consentit; igitur ut diximus.
omnis & lege questio nascebitur; et
quippe iustitiae tenax. clementiam
habebat; sed quicūque adulter. homicida.
fraudator. & tribuit dicā mortali cri
mine. tenebitur; nullae uenia pen
tentiae licebitur acrimine. oculum
poculo. dentē prodente. animae parua
iubeant & soluent; omnes itaque
declinauerunt. simul inutiles facti
erant. non erat qui fecerit bonum.
non eret usque cedunum; ubi autē
abundauit peccatū. sup̄ abundauit
gratiae; & misit dī filium suū factum
& muliere. quid est uulto meo pari
& fecit utrumque unum; & austerita
tem legis. euangelii gratiam tempera
uit; unde & paulus ad ecclesios scribens;
gratiae uob̄ inquit & pax a dō patre.
& dño ih̄u xp̄o; gratiae quae non & me
rito tributa. sed & donante concessa;
pax uob̄. quae est conciliata dō sumus. ha
bentes propitiato^{rum} dñm ih̄m qui
donec uis nobis delicta nostra & deleuit
quod erat cyrographum mortis

contrarios. adfigent illud cruci. & prin
cipatus & potestates fecit ostentui.
trium fecit ecce in ligno; quae autem
maior potest esse clementia. quā ut filius
dī filius hominis putaretur; decem
mensium festidie sustineret. pariter
& sepeliret & exluentum. In uolueret
pannis. subiceretur parentibus;
per singulos ecclesios & rates. & post
contumelias uocum. alapis & flagel
la crucisque p̄ nobis fieret & maledictū.
ut nos a maledictio legis absolueret.
patri factus oboediens usque ad mortē.
& id opere compleret. quod ante & p̄
sona mediatoris fuerat de praee
catus dicens; pater. uolo ut quomodo
ego & tu unū sumus; ite & isti in nob̄
unum sint; ergo quae ecce hoc uenerat.
ut quod erat impossibile legis.
qui enim ecce iustificabitur in effa
bili misericordiae uincere; publica
nos & peccatores ad penitentiam pro
uocaret. conuiuium quoque eorum &
petens. ut in conuiuiis docerentur. sicut
manifestum potest esse. qui eu
angelica sollicito mente ^{dicta} perlegerit.
quomodo & cibis eius. & potus. & dei
bulatio. & uniuersae quae gessit. sa
luti hominum percerent; hoc uiden
ter scribae & pharisaei. aduersus
legem eum facere dicebant; ecce

p

homo uorax. & uini potator. Amicus
publicanorum & peccatorum; nam ante
reprehenderant. quae est curer & in sab
batis; Dñs ergo. ut hanc eorum accusa
tionem. clementis ratione superaret.
ut parabolos posuit. &
quibus unce est. xviij. ouium in mon
tabus reducterum. & unius perditae.
quae pectoris humeris est reductae;
Alia dragma. quam mulier accenso lumine
requisiuit. & inuentae eae. uicinas.
ad lactiam conuocauit dicens; con
gratulemini. mihi. quia inueni drag
mam quam perdidideram; Tertiam
uerod uorum filiorum. de qua ut dispu
tarem. pauca iussisti; & de uae quidem
ad reginae. licet & cecunum ptinecent
Intellectum. non est istius
temporis disputatio; hoc tantum dix
isse sufficere. ob id haec parabolae
propositae. ut quomodo ibi in uentione
pecoris & reginae lactia est ange
lorum. & circum meentium uicinaru.
sic in publicenorum peccatorum. que
penitentia. omnium debet & esse laca
ta. quibus non sit necessaria peni
tentia; unde uehementē admirror.
ter tullianum in eo libro. quem de
pudicitia cecuersum penitentiam
scripsit. & sententiam uerem no
ua opinione dissoluit. hoc uoluisse

sentire. quod publicani & peccatores.
quicum dño uestebantur. & uici fuerint.
dicente scripture; Non erit uedagal
pendens & isrl; quasi uero & natheus
non & circum cisione
fuerit publicanus. & ille qui cū phariseo.
In templo orans. oculos ad caelum non
audebat erigere. non & israhel
fuerit publicanus; ac non lucas me
moret. & omnis populus auchens.
& publicani iustificauerunt dñm bap
tista baptismo iohannis; Aut cuiquā
credibile possit uidere & hnicū tem
plum Ingressum. aut dñm cum & h
nicis. habuisse conuiuium. cum id maxi
me cauere. ne legem soluere uide
retur. & primum uenerit ceclo uer
domus isrl p dicitos; Cane neae
quoque dep. tanta profilia sanitate
responderit. non oportet tollere
panem filiorum & dare canibus; &
alibi discipulis pcepit. In uicem
gentium nec cibentis & in ciuitates
sanctenorum. ne Intra uentis; &
quibus omnibus edocemur. In publi
canis. non tecum gentilium. queo gene
raliter omnium peccatorum. id est
qui erent de gentibus. & de uicis
accipi posse p sonces; Ille autē
quia iuxta insanes blasphemias
femine succes. id dogmatu defendat.

quo xpianor nolla recipere peni-
tenter frustra argumentatur est.
publicanos iudeos non fuisse. ut in p-
sona eorum gentilium tantum popular
possit intellegi; Ita que non longu seccu!
ipsa euangeli uerba ponem. & in modu
comentari. quid mihi uideatur. ad
singule queque subnecta; homo qui-
dam habebat duos filios. hominem
dici multa testimonis ad probatur.
ut ibi testimonium duorum hominu
uerum est. egodeme testimonium
dico. & pat qui memisit; In alio para-
bola pastor. In alio pat similes nun-
cupat. In alia uinea locat. In alia Inui-
tat. ced nuptias. & diuersis similitu-
dinib; sem significat eundem. ut au-
deorum sup bico reprobet. In comune
omnium peccatorum. siue gentilium.
siue iust penitentiam probet. qd aut
at duos filios. omnes pene scriptur.
duorum uocatione populorum plenas
sacramentis; & dixit ille cedula
centior; pat damini portionem sub-
stantie. que me contingit; substantia
di e. omne quod uiuimus. sapimus.
cogitamus. In uerba prorupimus;
hoc dicit aequaliter uniuersis. & in co-
mune locutus est. euangeliste
dicente; erat luxura que in lumi-
nat omnem hominem uenientem

In hunc mundum; iste est dexter
oculus. qui a scandalis obseruandus est.
heclucerna corporis. hoc talentum. quod
non est in sudario conligandum. id e-
deligete otiose que tractandu. nec me-
ra defodiendum. terrenis scilicet cogi-
tationibus obscurandum; quid iustis
eis substantiam; significans in gteco
legit. ai ea excitator conuictor. id e dedit
liberum arbitriu. dedit mentis proprie-
mentis uoluntatem. & ut uiueret
unusquisque non imperio di. sed ob-
sequio suo id est non ex necessitate
sed ex uoluntate. ut uirtus haberet
locum. ut acseris animantibus dista-
ret. du exempli pmissu est nobis
focere que uelimus; unde; Unde
& in peccatores aequum iudicium. &
in iustos iustum premium tribuetur;
& non post multos dies collectis omnib;
adulescentior filius. peregre
profectus est. In reginem longinquam;
sicut tenet caelum palmo. & terra pu-
gillo. & in eremice dicit; Disced propin-
quans & non dicit de longinquo; per dicit
quoque. quia absque eo nullus locus
sit predicatur. quomodo filius
peregre profectus est. & apertis discedit.
sciendum igitur non lo corum
spatium. sed affectu. aut esse noscudo.
aut ab eo discedere; quomodo enim

ad discipulos loquitur. ecce ego uobiscum
sum omnibus diebus. usque ad consumma-
tionem seculi: ite ecclesios qui sui ualenti-
am preferunt. & esse cum dno non me-
rentur. dicit discedite a me. non noui
uos. qui operamini iniquitatem;
Recessit ergo iunior filius. cum uniuersa
substantia a patre. & peregre e-
profectus; & cum egressus a feccie dmi.
habiteuit in terra naid. quod inter-
pretatur fluctuatio; qui cumq; ad-
stecit. stecum seculi fluctibus qua-
tatur. & mouentur pedes eius; na post
quam moti sunt homines a oriente &
a uero lumine recesser. tunc aduersus
dm impietatis suae aedificauere
turrem. tunc dogmatu supbie con-
fixerunt. uolentes curiositate non
licite. ipsius caeli alte penetrare. &
uocatus est locus ille beebel. id est
confusio; & ibi dissipauit substantia
suam uiuens luxuriose; luxuria. in-
micio. inimica uirtutibus. perdit
omnem substantia patris. & ad pre-
sent uoluntatem delinens; futuram
non sinit cogitare paupertatem;
cumque consumpsisset omnia feccie
fecit uelidice p regionem illeam;
a patre acceperet facultates. ut in-
uisibilia eius. per se querunt uisibilia
cognosceret. & ex pulchritudine cre-

aturarum. consequenter intellegere
crectorem. qui ueritatem in iniusticia
detinens. & procto idoleo colens. nature
bonae uniuersae consumpsit & consump-
tis omnibus. coepit egere uirtutibus;
deselicto fonte uirtutum; feccie est
fames ualida p regionem illeam; omnis locus
quem patre incolimus absente. fecimus.
penuriae. & egestatis est; fames aut ore-
tae ite ceuoe ualide. hec est regio de-
quedicitur per prophetam. qui ha-
bitabit in regione umbrae mortis. lux
fulgebit sup uos; at contra est alia
regio. quae possessuri sumus mundo
corde. atque uiuentes. quae se desiderat
dicens. creclouidete bonae dmi in regione
uiuentium; & ipse cepit egere. &
abit & conuixit seum de principibus;
regionis illius; deserto nutricio. qui
ad primae uocem bonae fuerat cunc-
ta cergit. uenit se principi mundi
huius. id est diabolo rectori tenebra-
rum. quem nunc inimicum hominem.
nunc iudicem iniquitatis. nunc chaco-
nem. nunc satten. nunc malleum. nunc p dices.
nunc belial. nunc rugientem leonem.
nunc leuiathan. nunc them. etiam
& multis aliis uocabulis. scripturae come-
moret; qd aut ait unide principibus;
pleres esse intellegendum. qui p
istum uolunt aeternam. & diuersoru

fraude uiciorum, genus hominū sub
itiant seruituti; qui misit illum in a
grō suū, ut pasceret p̄cos; p̄cus
animel inmundum est, quod ceno &
sordibus delectatur; teclis est demonū
multitudo, que p̄ idolee mēnufacte,
cruore p̄cedum, & uictimis pascitur.
& nouissime se gignente quaedam
hostice ipsius hominis morte satura
tur; misit ergo eum in possessionē
suam; id est suū efficit esse feculū,
ut pasceret porcos. In molens ei animā
suā, & cupiebat saturari uentrem suū
de siliquis porcorum, & nemo illi dicebat;
In quod in ezechiele cum increpatione
dicitur celi hierusalem; et factum est
in te puerum ultra mulierem, ante
fornicationē tuam, & post te non sunt
fornicate. In eo quod dedisti mer
cedes, & mercedes tibi non sunt date;
uidemus in minore filio complexū,
substantiam suam in regione principis
perdidit, & post perditas facultates,
missus ad porcos, egestate conta
buit; demonū cibum est, ebrietas, luxu
ria, fornicatio, & in uersa uita hec
blandantur & cōsuecunt, & sensus uolup
tate demulcent; statimque ut appa
uerint, cecusum sui p̄uocant, quib;
ideo luxoriosus ad ultimum non po
terat saturari, quia se p̄ uoluptas, fame

sui habet, & trans acta non satiat;
& satientes cum aliquem sua arte dece
perit, & proprium ei inposuerit
iugum, ultra ceduntiorum abundantia
non p̄curat, sciens esse iam mortuum,
sicut multos idolatras uidemus panis
misera, & egestate confectos; hi sunt
in quibus propheticus sermo complet;
omnibus mercedibus dantur mercedes;
Tu autem dedisti mercedes omnibus ama
toribus tuis, & non accepisti mercedes;
possumus autem & aliter reliquas in te
p̄cedere; demonū cibum est carmina
poetarum, secularis sapientia, rethor
corum pompa uerborum; hec sua om̄s
suauitate delectant, & dum aures uer
sibus dulci modulatione currentibus
capiunt, animā quoque penetrant,
& pectoris interna deuincunt;
uerū ubi cū summo studio fuerint ad la
bore plectere nihil celum nisi manem
sōnnum & sermonum strepitum,
suis lectoribus tribuunt; nulli ubi
saturitas ueritatis, nulla iustitie
sefectio reperitur, studiosi eorum
in se eme uen, & uirtutum penuria,
p̄seuerant; huius sapientie typus, &
in deuterio nomio sub mulieris capite
figure de scribitur, de qua diuina
uox precipit ut in israelites eam habeat

uoluerit uxorem. caluitium ei faciat;
ungues p̄secet. pilos auferat; & cum
mundice fuerit effectus. tunc transeat
in uictoris amplexus; hec si secundum
littere intellegimus. nonne ridicula
sunt; Itaque & nos hec fecere sole
mus. quando philo sophos legimus.
quendo innocens n̄ces libri ueniunt
sapientie seculorum. siquid in eis utile
repperimus. cechnostrum
dogmice conuertimus; Siquid uero
supfluum de idolis. decemore. decura
saecularium rerum. hercedimus.
his caluitium inducimus. hec in un
guum most. ferro acutissimo deseta
mur; unde & apostolus prohibet.
ne in idolo quis recumbet dicens; ui
de ex autem. ne hec licentia ur̄a
offenliculum fiet infirmis; Si enim
quis uiderit eum qui hec & scientia.
in idolo recumbentē. nonne con
scientie eius cum sit infirmice. edifi
cabitur ad mēducandum idolo
dita; & peribit qui infirmus est.
In tace scientia fr̄at̄ pp̄t̄ quem x̄p̄s
mortuus; Nonne tibi uidetur
sub aliis uerbis dicit; ne leges phi
losofos. oratores. poetas. ne in eo
rum lectione requiescas;
nec nobis benedicimur. si in eis
quaesunt scripte non credimus.

44
cum aliorum conscientia uulneret.
& putemur p̄ccare. quodum legi
mus non rep̄bcmus; alioquin
quale erit ut existimemus aposto
lum. eius qui que uesceretur in ido
lio conscientie conp̄besset. & eū
dixisse p̄fectum quem sciret de ido
lotatis mēducare; absit. ut de ore
x̄p̄i non sonet. iuppit̄ omp̄s. & mē
ercule. & mē castor. & cetera ma
gis portent a quē nomine; Ad
nunc & icē sacerdotis & leuitas.
omissis euangelis. comedice leges.
amatorie b̄colicorum uersuum uer
bee caritate. tenere uirgilium. & id
quod in ueris necessitate est. cr̄m̄ in se fa
cere uoluntatis; cauendum igit̄ sic ap
tuum uelimus habere uxorem. ne in ido
lio recubemus. aut sicerte fuerimus
eius amore decepti. mundemus eē.
& omni orclum errore purgemus.
ne scandelum patiatur fr̄at̄. p̄ quo
x̄p̄s mortuus est. Cum in ore x̄p̄i
ani. carmine in idolorum leude
compositice. audierit p̄sonce; In se
autem conuersum dixit; quanta
mercenem meam pectus mei cebundant
panibus; ego autem hic feci me pro;
mercenem meam secundū alium
Intellectum. eos anim aduertam;

ex iudeis. qui ob presentia tantum bona
legis precepto custodiunt. id est iustis &
misericordis. non ob ipsam iustitiam.
& ob ipsam misericordie bona. sed ut ad
terrene felicitatis & longevitate pre
mium consequantur; quia uero iste de
sideret merito compellitur ad obsequi
um preceptorum. necorum preuenga
tione que uisus sunt. carere concupis;
porro ubi uisus nimis est. dilectio non
est perfecta; quippe karitas
foras mittit timorem; necem quid diligit.
non ideo Imperator custodit. quia aut
timore poenitentium. aut premi audi
tate compellitur. Sed quia hoc ipsum
quod celo iubetur est optimum; sensus
itaque ipse. que uisus & iudeis ob
sentia tantum bonae acti obsequio non
recedunt. & ego egestate conficior;
Surgens ibo ad patrem meum; pul
chre ait surgens; pater quippe absen
te non steterit; peccatorum iace
stere iustorum est; ad moysen dicitur
runt; Tu uero hie stec mecum; & in
centesimo
trigesimo
tercio
xxxiii. psalmo; ecce nunc benedi
ce dno. omni seruidni. qui stectis in do
modni; ad benedictionem dni stant.
pph & in domo dni coh orate; & dicit illi;
pater peccavi in celu & corate. uero non
sum dignus uocari filius tuus;
peccaueret in caelum. qui hierusale

caelestem reliquerat matrem; peccau
erat cor ad patrem. qui conditor est deserto
fueret lignee ueneretur; non erat dig
nus uocari filius dei. qui seruus esse malu
erat idolorum; omnis enim qui pecca
tum facit. de diebulo patre natus est;
facies sicut unum de mercennariis tuis;
facies inquit sicut unum & iudeis
quite ob presentium tantum rerum
promissis uenerantur; Recipe filium
penitentem. qui mercennariis tuis
peccantibus sepius me peccasti; &
uenit usque ad patrem suum; uenimus
ad patrem. que uisus a porcorum
recedimus peccatione. secundum illud;
stectam ut conuersus in genua sal
uus eris; cum que celis longe esset.
uidit eum patrem suum. & misericordia
motus est; antequam dignis operibus;
& uero penitentia ad patrem redi
ret & antiquum deum apud quem cuncte fi
garce iocum fecerunt. & qui omnium
est prescius futurorum. ad ierusalem
presentia dei precurrit aduentum & p
uerbum suum quod carnem suscepit & uir
gine. stectum filii iunioris anticipat;
& pro currentis incubuit super collum
ipsius; antequam ad terras.
que mille domum confessionis intra
ret; incubuit super collum ipsius id est
corpus suscepit humanum & sicut super

15
tus iohannis recubuit. qui secretorū
eius effectus est perceptor. ite & iugurthū
leue. id est in electorum suorum faci
lice p̄cepta. & græcice megaris quā & me
ro. sup̄ inimicorum filium conlocauit.
& osculatus est eum. iuxta illud quod
in centico centarum. ecclesia de
sponsi p̄catur eccluentu; osculatur me
Ab osculo orissu; nolomithi dicens p̄ moy
sen. nolop̄ prophetas loquatur. ipse me
um corpus ecclsumet. ipse me
osculatur in carne; ut & illud quoq;
qd̄ in ezechie scriptum est. huic sententia
coaptamus; si queris que p̄cedit. in sectu
habitee; & tibi quippe flens ecclesie cla
mante iubetur & ser. qui cetero pilo
sus & hispidus interpretatur. ut centi
quum gentilium significat errorem.
ille peccatū similitudine respondente.
nigrasum. sp̄tiosæ filice hierusa
lem; dixit aut̄ illi filius; pater.
peccavi in caelum & corcece. iam
non sum dignus uocari filius tuus;
dicit se dignum non esse filium nun
cupari. & tamen & senecture uoce.
& illæ substantia quec̄ illi peccer
fueret aliquando legitur. in nom̄
tepidus uentat̄ erumpit. peccer
inquit peccavi in celum; frustra
igitur quicquid argumententur nom̄
p̄ter in scōs tantū modo conueni

re. cum & iam dñm patrem uocet quis
filii nomine confitetur indignum.
nisi forte ideo p̄ceptem audet uocare.
qui coplencomente conuersus est;
dixit aut̄ pat̄ eccl̄ p̄ ueros suos; ceterus
p̄ fer testolē quem eccl̄m peccando
p̄chideret; stolē que in alio pecca
bolē in dumentum dicitur nuptiale.
id est uestem sp̄s sc̄i. quā quā habu
erit non potest regis interesse conui
uio; & eccl̄e anulum in meonu eius;
signeculum similitudinis xp̄i. secun
dum illud; credentes signati estis
sp̄u re promissionis sc̄o; & eccl̄ p̄ inci
pem dixer̄ tyri. qui similitudinem
conditoris amiseret; tūc signaculū
similitudinis. & coronæ decoris. in
dicius p̄ coroccl̄i dicitur; esaias
quoque de hoc signeculo loqui
tur. tunc manifesti erunt qui signant;
hoc signeculum in me nudetur. que con
do opere iustitiae scripture signifi
cat. ut tibi. fecit uerbum dñi in
me nu aggei prophete dicentis ad
hierusalem. ornate in quidorna
mento. & imposuit tibi armilleas cir
ca me enustues. rursus eccl̄ illū qui
indutus eret phodere; alius loici sig
naculi demonstratur; p̄ trans media
hierusalem. & d̄ signaculum in fron
tib; uirorum gementium.

dr.

12

& dolentium. In omnibus iniquitatibusque
funt in medio eorum; quare ut post
ecce possint dicere; signum est super
lumen uultus tunc; & calciamen
ta in pedibus eius; Sponsi quippe
perdidit dignitatem; nudis pedibus
pascha celebrare non poterat; hec sunt
calciamen de quibus dicitur ait; & calcia
uit iacinto; & calciamen in pe
dibus eius; Ne ibi coluber insidens
plantam ingredientis inuadat
& super scorpiones & serpentes securus
combuletur. ut preperatur ad euan
gelium pacis. iam ingredientis secundum
carnem sed secundum spiritum. & hinc est proph
eticum conuenire; quare spe ciosi pedes
euangelizantium pacem. euangeli
zantium bonam. adfert utulum
seginetum. & occidite & incendemus
& epulemur (quod hic filius meus mortuus fu
erat & reuixit. perierat. & inuentus est;
utulus seginatus quod penitentia
inmolat salutem. ipse saluator est. cu
ius cotidie carne pascamur. cruore
potemur; fidelis mecum letor intel
legis. qui a pinguedine saturata in ru
tam leuam eius erumpimus dicentes;
eructabit cor meum uerbum bonum. di
co ego opere meo regi; Licet quidem
superstitiose cogis quam uere. non
considerantes & etiam periculum

patris personam hoc arbitrentur Intellegi; quod
autem ait. epulemur quoniam hic filius meus
mortuus fuerat & reuixit. perierat & in
uentus est. ecce eundem superi
oris parabole pertinet sensum Inquadrit;
Sed dico uobis. gaudium erit coram
angelis dei. super unum peccatorem peniten
tiam agentem; & cooperunt epulari hoc
conuiuium cotidie celebratur. coti
die pater filium recipit. semper christus
dentibus immoletur; erat autem filius
illius senior in agro; hucusque de
sonce filii uenioris. disputa tunc est.
quem secundum presentem parabolam
in publicanis & peccatoribus; quicquid
ad penitentiam prouocantur debemus ac
cipere; Secundum mysticorum autem Intellectus.
de future quoque uocatione gentium.
propheta nunc ad seniore filium
sermo transgreditur. quem multis sim
plicitate. ad omnium sanctorum personam.
multis proprie ecclesiarum referunt;
& de sanctis quidem non difficultis in prela
tio est. in eo quod dicitur. numquam
mendatum tuum proderunt; licet illud
uideatur obistere. quod reuersioni
fratris inuideat; In uideat autem cum li
uor in fratris salute conueniat;
hoc sepugnat. quod numquam se dicat
eius preterisse mandatum;
de quibus quid nobis uideatur suis locis

conabimur & planare; erat autem
filius illius senior in agro; in terrenis
operibus labore desudans. longe agra
tia spiritus. a consilio patris & totius;
hic est qui ait. agrum enim & necesse
habeo scire & uideri illum. rogote ha
beme & cuscotum; hic qui iugabouum
comparat quinque. & legis onere de pres
suis terrenorum sensuum uo
luptate pfruitur; hic qui uxore duc
tare concupitice non potest. & affec
tus caro neque qua unum esse cum spu
Inhaus psonae & icem illius
parabole opereriu congruunt. In qua
prima tertia. sctae nona hora. idē
uocationibus uariis mittuntur ad ui
necem. & indignentur sibi undeci
me horae opererios coequari;
& cum ueniret & cecidit in quercu & do
mum. euadit simphonice & chorū il
lud quod in quodā psalmo sup scribit
p melch. hic sensui conuenit; si qui
dem melch chorus in anam con
cinnens dicitur; Male autē quidam
de latinis simphoniam putant eē
genus organi; cū chorus dī laude
concentur. & hoc uocabulo significet;
simphonia quippe consonantia &
pymitur in latinum; & uocatur unū
apuer. & interrogauit quidē
esset hec; & nunc interrogat isrl

46
quae dī ingentium adsumptione
laetatur. & emulatione cruciatus. pat
nā scire non potest uoluntatem;
quia ait illi. quoniam frater tuus uenit. &
occidit patrem tuum uitulum sagi natū.
quoniam in columem illum recepit; causa le
titiae quē pa n in dī leucles toto orbe
uoce concinnitur. salus est gentiū.
salus peccatorū. laetant angeli. omnis
in gauchum est ecclētia consentit. &
desolo dicitur isrl; iratus autem
noluit introire; irascitur se absente;
fratrem esse susceptum; irascitur
eum uenire. quem putat eēt & tunc
tū. & nunc foris stet. que ir
& nunc discipulis euangelia
In ecclesie audientibus. mater eius
& fratres foris stent querentes eū;
egressus autē patris illius. coepit rogare
eam; quam benignus & clemens
pater rogat filium. ut & ite par
ticeps fiet; Rogat autē patrem per aptor.
euangeliū predicatores. equibus
paulus ait; precamur p xpo. recon
ciliamini dō; & alibi; uobis p
mum oportebat adnuntiare
uerbum dñi. sed quia indignos uos
iudicatis a dē ueritate! ecce conuer
timur ad gentes; ipse autem
respondit patri suo;

eccetot annis seruiotibi; pat̄ supplē
ad con cordicōm deprecatur. ille iustitiā
quē lege est sequens. dī iustitię
non subicitur; porro quem maior ius
titię dī. quē com̄ ignoscere penitentib;
filiū suscipere se deuntē. eccetot an
nos seruiotibi. & nūquam mē dēctū
tuū p̄terui. quē si hoc ipsum n̄ sit
p̄ter ire mē dēctū. saluti alterius
inuidere. antedē se iactare iustitię.
cum nemo cor̄ dō mundus sit; quis
enī dēbitur castum se habere cor̄ nec
si unius fuerit hors̄ elier; dauid confite
tur. Iniquitatibus conceptus sum. & in
delictis peperit me mat̄ mea; & in alio
loco; si iniquitatem obseruaueris dñe.
dñe quis sustinebit; & hic dicit num
quē p̄terisse mē dēctum. totiens
ob idolectōe captiuitatibus. traditus.
& cetot annos seruiotibi. & nūquam
mandatū tuum p̄terui. hoc est quod
apostolus loquitur; quid ergo dice
mus. quic gentes quę non sectabant̄
iustitiā. adprehenderunt iustitiā
quę & fide est; hī tūero sectō dē
legem iustitię. cōd legem iustitię
non p̄ uent. quare. quic non & fide
sed quic si & operib; legis; potest er
go & & eius p̄sōna dicit. qui iuxta
eundem apostolum iusti
tia quę & lege est. sine p̄tēhen

sione uersatus sit; Licet mihi uideatur
magis iactare iudeus. quā ueradicere
ad & exemplum illius pharisei dicentis;
dī gratias ago tibi quia non sum sicut
ceteri homines. Reptoset iniusti cōd
ulteri sicut & hic publicanus; Orote
non tibi uideat̄ eaque ille de pu
blicano dixerat dī cere iste defrauit.
hic qui comedit omnem substantiam suā
uiuens cum meretricibus; ad id autem
quod ait. mandatū tuū numquam
p̄terui pat̄ sermo non congruit;
non enim confirmauit uera esse que
dixeret filius. sed irascentem aliaratio
ne compescuit. filium ecū esse p̄.
nunquid ait. bene quidem dicit. & fecit
tu cuncta quę iusserā. sed mecum es
semp̄. mecum es lege quā stringeris.
mecum es dum mihi & in captiuitatibus
eradiris. mecum es. non quia mea p̄cepta
compleueris. sed quod te in longam re
gionem ebre non passusū. mecum ad
extremum. secundum illud. quod
locutus sum add. si dereliquerint
filii uis legem meam. & in iudiciis
meis non combalauerunt; Si iustifica
tiones meas p̄feceruerint. & mē
dato mece non custodierint. uisita
bo in uirge iniquitates eorum & in fla
gellis iniustitias eorum; O si misericordiā
aū mecum non auferē ab eis;

47
quod testimonio. & in quo filius senior
gloriatur factum esse conuincitur. clu
indi iudicis non combulat. & eius manda
ta non fecit; & quomodo istec non faci
ens. cum patre semper fuisse docetur.
dum peccans uisitatur Inuirga. & uisi
tatio misericordia non negatur; nec
mirandum. patri eum ausum fuisse
mentari. qui fratri potuit. Inuidere.
maxime cum in die iudicii quidcem
Impudentius mentacontur; nonne in
nomine tuo comedimus & bibimus.
uirutes multas fecimus. demonia eie
cimus; quid uero sit. & omnia mea tua s.
suo loco congruentius & explicabitur;
& numquam dedisti mihi hedum ut cu
amicis tuis epularetur; tantus inquit
isit sanguis effusus est. tot hominum ce
similice. & nullus eorum nræ & t. & t.
salutis redemptor; ipse iohannes qui
pleccuit In conspectu tuo & nup macha
bei qui protuce hestechecte pugnabene.
contree fecit scirectas hostium glcedus
Inter emptisunt; & nullus cruor nobis
sed dicit libertectem; & ecceclhuc
romecno Imperio subiacemus. non p
ph&cc. non sacerdos. non iustus quis
quam immolatus. e. nobis. & pro lux
moso filio. id est pro gentilibus.
p peccatoribus totius creature glono
sur sanguis effusus e; cuq; merentib; minora

non dederis. Inmeritis maioratus uisti.
numquam dedisti mihi haec dum ut cu ami
cis tuis epularer; erras isit che potius
ut tecu epularer; aut potest tibi esse
aliqua iocundi teos. nisi patre. tecu cele
brante conuiuui; saltem & exemplo doceat
presenti; reuerso filio iunore. & pat le
tatur & pueri; manducemus ait & ae
pulemur. non manducate & epulam
ni; at tua mente quatuider fratri qua
a patris secedis aspectu. & semp In agro
et. nunc quoq; uis absente eo. In ire conuiu
uium; nuqua dedisti mihi hedu nuqua pat
ditio radat munera; habes ut tulum
In molectum. Ingreclere. manduca cu
fratre; quid hedu queris. cui agnus e.
missus. & nesimules. tenescire quod
missus est. iohannes tibi eum In heremo
demonstret; & ecce agnus d. ecce qui
tollit peccata mundi; & pater quidem
qucesiclemens & penitentia tribuens
teor tatur cedutulum. n imolans
hedum quem scire scit a sinistris; tu
uero In fine seculi ipse tibi hedum im
molaturus antaxpm. & cu amicis tuis
spiritibus immundis eius carne satu
randus; & pl&o uaticinio. tu confre
gisti caput draconis. dedisti eu in seca
populis & hiopum; cu au filius tuus
hic qui comedit omne facultate
suam uiuens cum mer&yoib; uenit.

occidisti ei utulum saginectum; con-
fite et nunc ut saginectum utulum fuisse
quiescit est. Intellegunt uenisse xpm
& torquent inuidia & nolunt fratre
non pereunte saluari; ipse autem dixit
illi: fili tu semper mecum es & omnia mea tua
sunt. filium uocat. licet intrare nolentem;
quomodo audi omnia iudeorum sint.
numquid cœli. throni. dominationes.
cœlestesque uirtutes; omnia ergo
intellegamus. legem. prophetas & eloquia
diuina; hec ei dedit ut in lege eius
meditaretur die ac nocte. Secundum
illud nomen quod sepe & posuimus scrip-
turarum omnia non a totum referen-
da esse sed cœli partem maximam ut tibi.
omnes declinauerunt simul in ut pler-
fecerunt. & alibi; omnes qui uenerunt ante
me. fuerunt & electores; & paulus
ad corinthios; Omnibus inquit omnia
falsum. ut omnes lucrificantes; & cœli fili-
penes. omnes enim quæsiunt quærup.
non ea que xpi ihu; quamquam nihil
umquam illi negesse credendum sit. que
ad suum utulum ^{habetur} edendum; epuleorum
oportet & gaudere quoniam hic frater tuus
mortuus fuerit & reuixit. perierat & in-
uentus est; confidamus igitur & nos uere
post penitentiam qui fuerimus mortui per
delicta; & hic quidem ipse filius reuertit;
In superioribus uero. moue scilicet & in
dragma quod errabat adfertur. &

quod perierat inuenitur. & similiter para-
bole si nec auduntur; dum in ista ponit
perierat & inuentus est ut intellega-
mus diuersis similitudinibus de eandem
peccatorum susceptione signatum. & hec
quidem in ethnicis persona dicitur &
iudei; uideamus autem quomodo suppositus
& generaliter. & peccatores parabola
istec possit intellegi. & electores qui
in iusto conueniat non ambigitur.
illud est in quo legenti scrupulus co-
mo uetur. cur iustus saluti peccato-
ris inuideat. & in tantum iracundia
repleatur ut nec fratris misericordia
nec patris precibus nec totius domus.
iocunditate superet; ad quod breuiter
respondemus. omnem mundum iustus
iusticie cœli comparationem nec
iustitiam; quomodo enim & peccatis
hierusalem sodoma iustificatur. non quo
ipsa sit iustice. sed quo maioribus delic-
tis. fiant minora delicta. ita & ho-
minum uniuersa iusticia; demum paulus
quid dixerat. quotquot ergo perfecti
hoc sapimus. in alio loco confiteatur
& electores; op fundum diuitiarum
sapientie & scientie dei quam in scri-
tabilia sunt iudicia eius. & in ues-
tigales uis eius; & alibi; & parte cog-
noscamus & parte prophetarum.
uidemus nunc per speculum in enigmate;
& ad romanos; miser ego homo

quis meliorabit de corpore mortis
huius. & quibus omnibus; edocemur di soli
os pfectam esse iustitiam qui solus uiuon
qfacit sup iustos & iniustos; dat pluuiam
ferocitiam & metatitiam merentibus; parit &
non merentibus; quid euicifangulis;
& plecteris inuitect ad nuptias; & ouem
que ced & exemplum filii penitentis ipa
redire non poterat uel nolebat que
& inuenit. & inuentam suis humeris repor
tat. multum enim errando laborauerat;
ita ui doceatur In scos quoque cadere
posse In iudicio. & solido pura clemtia
derelinqui. filio ru aut zebedi considere
mus & exempli. p quibus cum a mota pi &
tis affectu. nimis grandia postulasset.
reliquidec discipuli In dignectis. & ihu
canseor dix; scitis qui a princeps gentium do
minent eoru. & qui maior est. potestete
& ercent in eis; n ita est In te uos; sed qui
cu que In te uos uoluerit ee primus; fiat
uest seruus; sicut filius hominis non uenit
ministrari. sed ministrare & dare animas sua
p de pnone p multas; nulli periculosu nulli ui
deat ee blasphemiu. quod & in apostolos
In iudic malū diximus potius se subhye
se. cu & ia de angelis hoc putemus; sidera
quoque nū munda In conspectu eius.
& contra angelos suos p uer sum quid in
telligit; & impatit; non iustificabit
In conspectu tuo omnis uiuens. non ut.

18
Non iustificabit In conspectu tuo omnis
homo seclomir uiuens; Id est n euangelista.
non aplos n pph & a. ad maiora conscen
do non angelus. non throni. non domi
nationes. non potestates. eslerq; uirtu
tes; solus dte. In quo peccatu non cadit ce
teræ cū sint liberi arbitrii. iuxta qd
homo ced imaginem & similitudinem di
factus; In utraque parte possunt sua fle
tere uoluntate; qd si hec sententia non ad
ducerit; saltem illius auctoritate parabolis;
comouere. In qua p totu diem operari
mitunt In uinea. & In prima hora uo
cant. ad abel. seth. In tercia. noe. In
quarta. abraham. In nona moyses. In unde
cima gentium pplus. cui dicit; quid hie stas
tot die otiosi. p nemo nos conduxit;
quodaū & tertia hora nri sit saluatoris
aduentus; testis est iohannes apostolus
dicens. ff. nouissima hora est. & enim
sicut auditi s. qui a anti xpi uenit. nunc
anti xpi multifactis; prop qd cognosci
mus quia nouissima hora e; si hec displice
In te p ratio. sequor quo cuq; duxerit. ita
men. ut eos qui uocati sunt primi iusto ee
fatearis; quod cu optinuero. illud infera &
quomodo iusti murmurauer aduersus
patrem fecimias dicentes. hi nouissimi
huna hora fecerunt & parer nobis illor
fecisti qui portauimus pondus diei & estus;
uident quidem iuste dicere. non equalē

debere esse mercedem eius qui a prima ho-
ra ad noctē usque sudauerit; & eius
qui uncessim hora in labore uersatus.
sed ipse iustitia habet in feliuorem cur
alterius inuideant felicitati; Demique
& dñs oculum in eis arguit inuidem
dicent; An oculi tuus nequā est quia
ego bonus sum; unde eccl apostolo.
solus iustus. solus dicitur immortalis.
non quo angeli iniusti sint & mortales.
sed quo ipse sit immortalis & iustus cui
conlecta uniuersae iustitia iniquitates p̄
inuenit; ut aū in hac eadem parabola
quā nunc proponimus. In iustitiā intel-
lectus conductorum. ad tēde paulis p̄;
qui primae horae conductus est plus me-
riti ab eo qui hora tertiae. missus
ad uinēem; Rursū hora tertiae
operarius. & tertiae horae operarium an-
tecedit. & tertiae horae. non horae uincit
operarium; quomodo igitur nouissimo
om̄s inuidem & eandem in se iustitiam
non requirunt; tu qui hora nona
conductus es. cur inuides ei qui undecima
horae missus in uinēem? quod cū que-
responderis quom̄ uis diuersū adser-
ueris laborem. ut & premiū meritis
in diuerso labore merearis. eidē apud
dñm sententiae subiaceris; & tu qui
tertiae hora conductus es. nouissimo
inuides. cur tecū dēceriū. id est equale

consequatur salutem. licet & salutis p̄
labore diuersa sit gloria; eadem
potest tertius dicere dñe. & dē tē
rursū primus; uerum ipsi inter
se ob non aequalem laborem. & uoca-
tionis species diuersae. aequale pre-
mium libent̄ accipiunt. In nouissimo
tantum operatio. id est in gentium
salute discordant. & nō in uinēē fa-
ciunt. & sub omnibus peccatoribus argu-
untur in iudice; Non ambigo quin in
cultu tibi nr̄ae peccatoris uideatur
oratio sed sepe causatū sū seculi non
posse sermonem. nisi quem propria
manus limauerit; itaque ignosce dolen-
tibus oculis. id est ignosce
dictanti. maxime cum in ecclesiasticis
rebus non querunt ut uerba sed
sensus. id est p̄ ambus sit uitae susten-
tanda non reliquit;

Dominus nō & desiderantissimo. &
hōrendo fratri. & conpresbitero he-
ronimo. augustinus in dñō salutem
audiri puenisse in mecum tuas lit-
teras meas. sed quod eccl huc rescripta
non merui neque quā in putauerim
dilectionis tuae. aliquid procul
dubio. in peccati fuit
unde cognosco dñm a me potius de peccati